

LEDEN 2021

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA PROSEČ

ŠOŤEK

Uvnitř najdete:

Novoroční tradice a pověry

Historie ohňostroje

Zpráva z knihovny

Tři králové

Oslavy Nového roku

Nepřehlédněte:

Kde se vzal sněhulák?

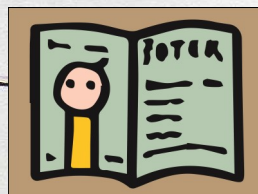
Ráj sněhuláků

Leden v družině

A je tu pololetí

Einstein za to nemůže

Vtipy o vysvědčení

NOVOROČNÍ TRADICE A POVĚRY

N
O
V
Ý
R
O
K

K Novému roku se vázalo mnoho pověr. Byl to svým způsobem významný den, a proto nemohl uniknout zvýšené pozornosti. Vždyť přece každý by chtěl doufat, že může ten příští, nový rok nějak pozitivně ovlivnit ve svůj prospěch. A není na tom ani nic špatného. Takovou hlavní pověrou bylo to, že co se tento den udělá, bude mít vliv na celý rok příští. Bylo radno se vystříhati hádek a mrzutosť, aby neměl člověk po celý rok peklo. Ten, kdo se oblékl do nového, byl zbylé dny v roce nový celý. Kdo měl ten den u sebe více peněz, nemusel se strachovat, že mu budou v roce příštím chybět. Za dobré znamení platilo, vstoupila-li do domu dívka nebo dítě a ne stará žena. Někde se pekla vánočka, která měla v sobě zapečené hrachové zrnko. Tato vánočka se načínila na Nový rok a kdo ve svém kousku našel hrášek, ten byl příští rok dítětem štěstěny. Dnes můžeme zapéct hrášek do novoročního dortu či moučniku. Také se nemělo tento den nic vynášet ze stavení, protože by to celý rok ve stavení chybělo. Je třeba se řádně na Nový rok připravit - zkontrolovat zásoby cukru, mouky, oleje, soli atd. Protože co vám bude chybět na Nový rok, to vám pak bude chybět po celý rok. Na Nový rok nesměla hospodyně věšet prádlo, neboť by se do roka usoužila. Na Nový rok si nesmíte půjčovat peníze, znamenalo by to nedostatek peněz po celý příští rok. Ale nesmíte ani nikomu peníze půjčovat, znamenalo by to, že vás po celý rok bude někdo o vaše peníze "obírat". Gurmány bude možná zajímat, co se na Nový rok objevilo na jídelním stole. Pro ně máme jednu radu. Ať si nechají předložit na talíř k Novoročnímu obědu prasečí rypáček. Malé prase je totiž symbolem štěstí. Dobrá je také vařená čočka. Ta plní přání mít u sebe peníze po celý rok. Pokud vás nenadchl prasečí rypáček ani čočka, pak vezte, že byste měli volit jídlo, kde je co nejvíce malých částíček - luštěnina, rýže, tarhoňa, kroupy, na kousičky nakrájená zelenina, nebo maso - protože čím více kousičků budete mít na Novoročním obědovém talíři, tím více budete mít v novém roce peněz. Rozhodně však bychom na Nový rok neměli jíst žádného ptáka. Například slepici, kachnu či kuře. Prý by nám štěstí uletělo z domu. A samozřejmě je třeba na Nový rok věštit. Nejčastěji se tahala "šťěstíčka" zabalená do kousků papíru nebo látky z pytlíčku. Kdo si vytáhl jablíčko - tomu bylo slibováno zdraví, kdo si vytáhl uhlí, byl ohrožen nemocí, kdo bramboru - znamenalo to chudé jídlo a kdo buchtu, znamenalo to dostatek. Dnes stačí napsat jednotlivé věštbíčky na papírek, ten složit a nechat rodinu či přátele losovat. Naši předci si nemohli na internetu přehledně přehled počasí na celý rok, jako tomu bývá dnes, proto předpovídali počasí podle toho, na který den připadl první leden: Pondělí - pokud připadne Nový rok na pondělí, můžeme očekávat krutou zimu, vlhké jaro nebo dokonce povodně. Úterý - zima bude ještě krutější, ale můžeme se těšit na obzvláště úrodný rok. Středa - nadšení budou vinaři, nepotěšíme včelaře; lze totiž očekávat mnoho vína, ale žádný med. Čtvrtek - mírná zima, parné léto, spousta ovoce a hodně obilí. Pátek - nejhorším dnem byl pátek, předci očekávali oční nemoci, mnoho lidských úmrtí a dokonce i válku. Sobota - tento den podle pověry přinášel mnoho ovoce, ale také mnoho zimnic a málo obilí. Neděle - neděle přinášela mírnou zimu, úrodné jaro a větrné léto.

Prostě - jak na Nový rok, tak po celý rok!!!

Ondřej Trynkl

KDY, KDE A JAK SE SLAVÍ NOVÝ ROK

Ohňostroj, šampaňské a polibky již tradičně patří k vítání přicházejícího roku. Každá země má však svoje tradice, které se dodržují po několik generací, nejčastěji s přáním, aby se štěstí, zdraví a peníze staly součástí následujících 365 dní.

V Brazílii věří, že do půlnoci by každý měl sníst sedm rozinek. Semena z nich pak nevyhodit a schovat si je do peněženky, aby se peníze nerozutekly. Součástí novoročních oslav je pak stejně jako u nás čocka. Luštěnina by se měla objevit v polévce, aby následujících dvanáct měsíců nebyla nouze o finanční prostředky.

Britové věří, že je bude štěstí provázet, když jejich práh na Nový rok jako první překročí mladý vysoký muž s tmavými vlasy, který jim přinese dary. Tento zvyk je známý pod názvem First Foot (První stopa).

Oshogatsu neboli konec roku je v **Japonsku** oslavován v rodinném kruhu. Tradicí je, že se celý dům uklidí a vyzdobí. Aby se všem následující měsíce dařilo, v dekoraci nechybějí borovicové větvičky (symbol dlouhověkosti), švestkové proutě (symbol ducha) a bambus (symbol růstu).

Stejně jako Japonci i **Portorikánci** jsou zvyklí důkladně uklidit svůj dům. Ale nesoustředí se pouze na něj. Špinavé nezůstane ani jejich auto, zahrada ani ulice. Pro místní je velmi důležité vykročit do dalšího roku s čistým štítem. Mnozí také na Nový rok vyhazují plné kýble s vodou z oken, aby zastrašili zlé duchy z minulého roku.

Rakousko na Silvestra prostřednictvím jídla slaví hned dvakrát. Podává se prasátko, protože se věří, že jde o symbol štěstí. A pak jako dezert – mátová zmrzlina, a to pro zajištění ekonomické stability v nadcházejícím roce.

Ve Španělsku před půlnocí, než začnou hodiny odbíjet, si lidé připraví dvanáct kuliček hroznového vína a s každým úderem pak jednu snědí. Věří, že jim to v následujícím roce přinese štěstí. Dokonce je možné v obchodech koupit sáček s přesným počtem vína.

Čínský nový rok, také známý jako Lunární nový rok, připadá každoročně na nov prvního lunárního měsíce, čtyři až osm týdnů před jarem. Přesné datum může připadnout na kterýkoliv den mezi 21. lednem a 21. únorem (včetně). Každý rok je symbolizován jedním z 12 zvířat a 5 elementů, cyklujících každých 60 let. Jedná se o nejdůležitější čínský svátek roku. **Vietnamský nový rok** „Tết Nguyên Đán“ se slaví většinou ve stejný den jako Čínský nový rok. **Tibetský nový rok** se nazývá Losar a připadá na leden až březen. **Perský nový rok**, nazývaný Norouz, je den připadající přesně na den jarní rovnodennosti. **Asyrský Nový rok**, zvaný Rish Nissanu, připadá na 1. duben.

Nepálský nový rok je slaven na jaře, první den měsíčního měsíce Baisakh. V našem kalendáři obvykle připadá na 12. - 15. dubna.

Thajský nový rok je slaven od 13. dubna do 15. dubna.

Kambodžský nový rok a Laoský nový rok jsou slaveny od 13. dubna do 15. dubna.

Cejlonský nový rok spadá do dubna. Národní nový rok však nezačíná jako jinde o půlnoci, ale jeho začátek je vždy určen astrology. Konec starého a začátek nového roku na sebe plynule nenavazuje, je mezi nimi perioda několika hodin, která se nazývá „nona gathe“. V tomto období se očekává, že nebudou vykonávány žádné práce a budou prováděny pouze náboženské aktivity.

Takže sami vidíte, že můžeme v podstatě slavit celý rok. Tak šťastný a veselý!

Tomáš Košnar, Matyáš Tobiáš

2

0

2

1

OHŇOSTROJ

Zvykli jsme si na to, že ohňostroj a petardy prostě k oslavě Nového roku patří. Zajímalo nás ale, odkdy se tento vynález datuje. Ohňostroje nejsou jen záležitostí několika posledních desítek let, ale mají za sebou možná až nečekaně dlouhou historii. Nejzajímavější střípky z historie ohňostrojů se můžete dočíst v následujících odstavcích. Historie ohňostrojů je spojena s historií černého, respektive střelného prachu.

Patrně první zmínka je datována na přelom našeho letopočtu, kdy se v Číně používá k lékařským účelům směs ledku a síry, tedy základních substancí střelného prachu. Ale již za dynastie HAN (206–220 před naším letopočtem) sloužil k výrobě petard bambus, který se upravoval (patrně pražením). Takto upravený bambus (známý jako "bian pao") dokázal vydávat velký hluk, který sloužil k zahánění zlých duchů. Jižní a severní dynastie

(420–581 našeho letopočtu) nevyužívaly petardy pouze k zahánění zlých duchů, ale také při modlitbách za štěstí a prosperitu. Vynález střelného prachu a prvního opravdového ohňostroje je spojován s Čínou, i když by se měla brát v potaz i Indie. Někteří historici věří, že černý prach a s ním spojené ohňostroje byl vynalezen za dynastií SUI a TANG (581–907 našeho letopočtu), zatímco jiní se domnívají, že ohňostroje nebyly až do doby jižní SONG dynastie (10. století). Prvně jmenovaným dávají patrně za pravdu zápisky čínského alchymisty Sun S'-miao, který v roce 682 popsal velmi intenzivně hořící směs síry, ledku a dřevěného prachu, tedy střelný prach. Obdobný popis se opět v Číně datuje do roku 808 (zhruba v této době se prý začal střelný prach využívat také k vojenským účelům). Přesné datum vynálezu střelného prachu již patrně nezjistíme, nicméně od té doby jakákoli událost – např. narození, smrt, svatba, korunovace, oslava Nového roku se staly podnětem pro "pyrotechniky".

Mimo čínské území však informace o střelném prachu a ohňostrojích pronikaly velmi pomalu. Znalost výroby střelného prachu přešla z Orientu nejprve do Byzance a teprve ve 13. století do ostatních států Evropy. Například teprve v jedné z kronik ze 14. století kronikář připisuje freiberskému mnichovi Bertholdu Schwarzovi "vynález střelného prachu". První zmínka o výrobě střelného prachu v Čechách je z roku 1432, hlavní surovinou byl samozřejmě sanytr (ledek draselný). V Čechách se pořádalo nejvíce ohňostrojů patrně za vlády Rudolfa II. Habsburského (1552–1612). Rudolf II., známý též jako "vladař alchymista", shromáždil u svého dvora mnoho alchymistů, vědců, malířů a sochařů z celého světa, kteří, mimo jiné, prováděli chemické pokusy a sestavovali ohňostroje. Známou osobností v tomto oboru byl kupříkladu malíř a sochař Giuseppe Arcimboldo.

Jaroslav Šlégr

TŘI KRÁLOVÉ

Mudrci z východu, označovaní jako Tři králové, jsou ti, kteří navštívili Ježíše po jeho narození v Betlémě a přinesli mu vzácné dary. To, že to byli králové, že byli tři a že se jmenují Kašpar, Melichar a Baltazar, přinesla až pozdější tradice. Tento svátek se slaví 6. ledna a označuje se za poslední den Vánoc.

Tři králové navštěvují naše obydlí 6. ledna, to všichni víme, ale zajímalo nás, jaké že dary to malému Ježíškovi přinesli. Mudrcové, vedeni jasně zářící hvězdou, navštívili rodinu sv. Josefa krátce po narození Ježíše a přinesli mu zlato, kadidlo a myrhu. Ty mají představovat veškerou hmotu, neboť zastupují v té době známá skupenství.

Co je zlato, to je zřejmé. Tento vzácný kov je vždy jako dar vítán. Ale ostatní? Zjistili jsme pro Vás. Kadidlo neboli olibanum je vonná pryskyřice, která se připravuje z tzv. k l e j o p r y s k y ř i c e . Z í s k á v á s e z kmene kadidlovníku (Boswellia). Užívána v kombinaci s myrhou a balzámem a při pálení vydává kořeněné aroma. Dodnes se používá při různých náboženských obřadech i při meditacích, jako součást náboženského rituálu je převzalo východní, později i západní křesťanství. V nejjihnější části Ománu, dnešním Dafáru, se pěstoval kadidlovník pravý (Boswellia sacra) už ve starověku. Římský spisovatel Plinius Starší (24 – 79) uvedl v 1. století, že obchodování s kadidlem udělalo z obyvatel Ománu jedny z nejbohatších lidí světa. Kadidlo bylo ve starověku ceněno více než zlato. Nejdražší vůně na světě, parfém Amouage se připravuje zejména z kadidla a z dalších 120 přísad.

Myrha je sušená míza stromu Commiphora. Tato olejovitá pryskyřice pochází ze Somálska a východní části Etiopie. Na vzduchu pak tuhne v žlutou, nahnědlou či načervenalou poloprůsvitnou vonnou hmotu, pravou posvátnou myrhu. Vůně surové pryskyřice je ostrá, příjemná, avšak silně nahořklá. Ještě v 17. století neměli botanikové vůbec představu, jak myrhová větvička vypadá. Botanický původ myrhy zůstával po dlouhý čas tajemstvím. Myrha byla ve starověku velmi ceněna a její hodnota byla často větší než její váha ve zlatě. Ve starém Římě byla ceněna na pětinasobek ceny kadidla, které bylo daleko populárnější. Myrha byla používána jako balzámovací mast a ve směsi s kadidlem byla až do 15. století používána jako symbol pokání při pohřbech.

Andrea Lacmanová

K

+

M

+

B

ZPRÁVA ZE ŠKOLNÍ KNIHOVNY

Ve školní knihovně máme nové knížky, které nám zakoupil Spolek rodičů a přátel naší školy. Na mnohé z nich nám dali tip naši čtenáři.

Na co se můžete po návratu do školy těšit? Tak tedy:

Série knížek „Malá baletka“ a „Deník malého poseroutky“ je doplněn na 15 dílů každé série.

„Fotbaláci“ mají v naší knihovně již 4 díly. O tyto knihy je mezi našimi čtenáři zájem.

Hlavně kluci si přáli knihy o sportovcích. Snad se bude líbit další titul o Petru Čechovi a kniha o Lukáši Krpálkovi.

O jiných osobnostech se dočtete v knihách „Příběhy na dobrou noc pro malé rebelky“ (1;2) a „Příběhy pro kluky, kteří se nebojí být výjimeční“.

Do naší školní knihovny se nyní nejčastěji dostanou děti z prvního stupně, a to druháci. Využívají její prostředí k seznámení spolužáků s knihou, kterou přečetli a zapsali si do svého čtenářského deníku.

Také pro tyto mladší čtenáře máme nové knižní tituly:

„Myšákova nová kamarádka“, „V ZOO není žádná nuda“, „Johana s dlouhýma nohama“, „Kuba nechce spát“, „Ať jsou velcí zase malí“, „Sísa Kyselá“, „Rošťák Oliver a korále pro mořskou vílu“, „Zlobivé pohádky“, „Kouzelná třída v ZOO“, „Kouzelná třída o Vánocích“, a „Kouzelná třída v muzeu“.

Moc se těším na to, až zase nastane běžný provoz naší knihovny.

Určitě se mezi vámi najdou další čtenáři, kteří dají tip na knihy, které by vás bavily.

Blanka Stodolová, knihovnice

My z redakce víme od paní knihovnice, že se Vám líbí Deník malého poseroutky. Ale víte vy, že:

Deník malého poseroutky (anglicky Diary of a Wimpy Kid) je americká série knih pro děti, které píše a ilustruje americký autor Jeff Kinney. První díl vyšel ve Spojených státech roku 2007, do roku 2020 vyšlo 15 dílů (plus Můj vlastní Deník malého poseroutky, Můj nový! vlastní Deník malého poseroutky, Školní deník malého poseroutky a Deník báječného kamaráda a Dobrodružství báječných kamarádů). Série je psána formou deníku hlavního hrdiny Grega Heffleyho, který se do něj svěřuje se svými problémy ve škole a v rodině. Deník mu koupila matka, on jí ovšem řekl, že nechce takový dárek, na kterém je napsáno „deník“. Ale pak si do něj zapisuje různá svoje dobrodružství. Gregova matka se jmenuje Susan a otec má jméno Frank. Greg má dva bratry: staršího Rodricka, který hraje v kapele Wíbuschná plýna, a mladšího Mannyho. Oba bratři jej neustále otravují a šidí. Greg nemá Mannyho rád, protože když byl on v jeho věku, měl mnohem méně práv. Chlapec prožívá mnohá dobrodružství se svým nejlepším kamarádem Rowleyem Jeffersonem.

KDE SE VZAL SNĚHULÁK?

Stavění sněhuláků patří mezi poměrně staré tradice, nicméně kdy přesně lidé začali stavět skulptury ze sněhu, je však zcela neznámo. První písemné zmínky o sněhulácích lze nalézt už v 16. století, a to přímo u Shakespeara.

Sněhulák byl zpopularizován v průběhu 18. století. V roce 1770 se v jedné knížce pro děti vydané v Lipsku poprvé objevuje jeho název (*Schneemann*). *Pravděpodobně nejstarší vyobrazení sněhuláka je na mědirytině Daniela Chodowieckého, kde je znázorněn jako personifikace zimy a třeskutého mrazu, máje přitom hrozivý výraz ve tváři a koště v ruce.* V 19. století se pozvolna začal měnit přístup lidí k zimě, která již neznamenala jen čas strádání, a sněhulák se tak ve vyobrazeních tohoto ročního období objevuje výrazně častěji. V této době také získal vizáž „normálního člověka“, svůj charakteristický tvar a přívětivý výraz. Stal se oblíbenou dětskou zábavou a motivem ilustrací pro děti. Zdá se, že obraz přátelského symbolu zimy ovlivnila koncem 19. století i rostoucí popularita vánočních pohlednic a novoroček, na nichž byl často umístěn. Po roce 1900 se začal objevovat také jako figurka na vánočním stromečku a později začal být také využíván k reklamním a propagačním účelům.

Dnes se sněhulák zcela běžně vyskytuje ve všemožných oblastech kultury a komerce, jako např. ve filmech. Ve filmu *Jack Frost*, což je americký rodinný film z roku 1998 s Michaelem Keatonem v titulní roli – otec se rok po autonehodě, při níž zahynul, vrací ke svému synovi v podobě sněhuláka, aby stačil napravit jejich vztah dříve, než roztaje. U nás je populární především film *Snowboard'áci* – podtitulem filmu je „Mrtvej sněhulák, dobrej sněhulák.“

Největší sněhulák v Česku byl postaven ve dnech 2. – 5. března 2005 v Dlouhé Třebové. Měřil na výšku 8,52 m (s kloboukem pak 9,85 m), měl 1,8 m dlouhý nos a 16 m dlouhou šálu. Na jeho stavbě se podílelo 30 lidí za pomoci lehké a těžké mechanizace (bagr, autojeřáb), lešení, bednění, a nástrojů jako sekera či motyka.

Pravděpodobně největší sněhulák na světě – Angus, King of the Mountain (pojmenovaný na počest tehdejšího guvernéra státu Maine Anguse Kinga) – byl postaven v únoru 1999 z téměř 5700 m³ sněhu v americkém Bethelu (Maine), měřil přes 34,5 m, vážil přes 4000 tun a byl zapsán do Guinnessovy knihy světových rekordů. Nový nejvyšší sněhulák světa - Sněhulačka Olympia - byla postavena v únoru 2008 obyvateli z amerického Bethelu (Maine), kteří tak překonali svůj dřívější rekord. Sněhulák měřil 37,21 m. Stavba trvala měsíc. Soustředné kruhy, které tvořily tělo, byly uplácené z 5890 tun sněhu, které zvedaly jeřáby až do výšky 35 metrů. Ruce tvořily dva devítimetrové smrky, řasy byly složeny ze šestnácti lyží, oči byly z obřích vánočních věnců, nos byl dlouhý 2,5 m a ústa tvořilo pět pneumatik.

V Litvě říkají sněhulákům „bytost bez mozku“. V ruštině se sněhulák řekne Снежная баба [Sněžnaja baba] – sněhová bába, ve francouzštině Bonhomme de neige – sněhový dobrák, v japonštině 雪だるま (Yuki Daruma) — Daruma ze sněhu, v polštině pak Bałwan, což je zároveň výraz pro „troubu“ (hloupou osobu).

Michal Čech, Ida Klímová

FOTOGALERIE

Tentokrát jsme nemuseli do naší fotogalerie vybírat žádné anonymní fotky. Navštívili jsme nám blízkou - a teď už i mediálně známou Zderaz, která je skutečně Rájem sněhuláků. Originálních sněhových mužů tam vzniklo víc než 40, a musíme říci, že je jeden hezčí než druhý!

V

Y

S

V

Ě

D

Č

E

N

Í

A MÁME TU POLOLETÍ!

A máme tu pololetí! Takže nás samozřejmě zajímalo, kdo za to může a jestli jsme „potrestaní“ jenom my nebo i děti v jiných zemích a co obvykle dostávají za pěkné vysvědčení?

Ve Velké Británii je zvykem dávat zážitkovou akci. Může to být odpoledne strávené s trenérem, týdenní kurz tenisu, tři dny v koňských stájích a podobně. Ve Spojených státech sice děti žádné známky jako v Británii do šesté třídy nedostávají, ale rodiče je odměňují tím, co si děti přejí.

V Belgii dostávají děti odměny od rodičů i školy. Malý Filip tam dostal v první třídě frankofonní školy takovou hru na klíček, v kolotoči se točily rybičky, které měly v tlamě magnet a lovily se malými udicemi s protimagnety. Odpoledne pak s celou rodinou šli na zmrzlinu a pravé belgické hranolky. Ve vlámské škole děti nic nedostávají, ale rodiče je odměňují třeba elektronikou.

V některých egyptských rodinách je zvykem překvapení, jinde rodiče ještě před zkouškou - vysvědčení se tu dává na základě závěrečné zkoušky na konci pololetí a roku - s dětmi konzultují, co by chtěly za vysvědčení, aby je povzbudily k lepším výkonům. Materiální úroveň rodin je v Egyptě extrémně rozrůzněná, ale například ve střední škole je prý nejčastější odměnou letní pobyt u moře. Brazilské školy zase pro děti chystají slavnostní vystoupení na konci školního roku. S rodinami ostatních školáků se pak scházejí v restauraci.

Předání vysvědčení na základních školách v Tunisku provází představení a besídky, při kterých se sejdou rodiče a přátelé dětí. Akce se tak promění v živou oslavu s tradičním občerstvením. Dětem na známkách velmi záleží, dívky jsou co se týče známkového hodnocení v průměrech často úspěšnější než chlapci.

V Dánsku dostávají školáci známky, až když opouštějí základní a střední školu. Učitelé je během let pouze slovně hodnotí na schůzkách s rodiči během roku.

Ne všude ale končí školní rok v červnu. Například v Chile končí v prosinci před Vánoci a začíná v březnu, takže na odměnu za vysvědčení většinou nikdo nemyslí. Veškerá energie se soustřeďuje na Vánoce a nadcházející prázdniny

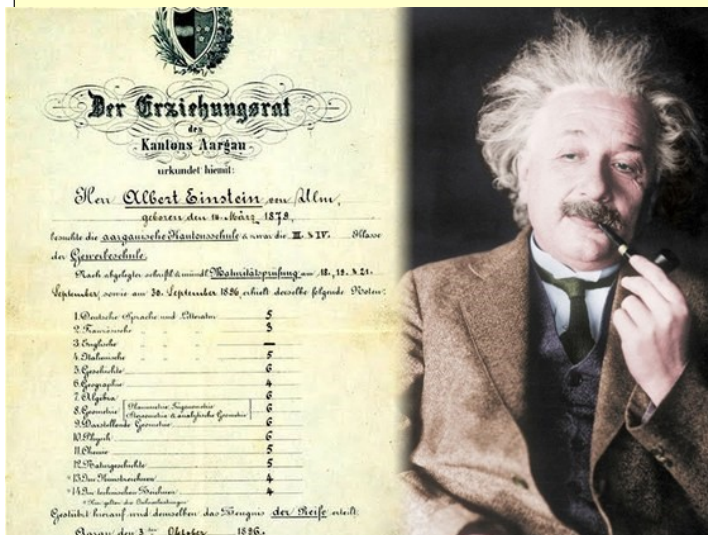
Michaela Kynclová

O ČEM SVĚDČÍ VYSVĚDČENÍ

aneb NESVÁDĚJTE TO NA EINSTEINA

Einstein se ve škole učil dobře. Svůdná legenda, že propadal z matematiky a těžko skoušával fyziku, je bohužel jen nadějí nás všech, kteří jsme měli se školou problémy. Nadějí, že i géniové měli špatné vysvědčení. Většinou neměli. Bavorský

školní dril školákovi Albertovi moc nevoněl. Navíc byl jediným žákem židovského vyznání mezi zbylými katolíky, tudíž výjimečný, a také proto posmíváný už jen tímto faktem. Jeho maminka Paulina psala jeden letní den v roce 1886 své matce, že se Albert ve třídě dostal „na první místo“ a přinesl „nádherné“ vysvědčení. Legendu o neúspěšném studentu Einsteinovi možná probudil občas citovaný výrok jeho profesora řečtiny, který se

nechal slyšet, že z Alberta nikdy nic nebude. Ve svém slova smyslu měl pravdu - řeckou gramatiku Einstein nikdy přednášet nedokázal. Znamení geniality se však začala projevovat už velmi záhy a ukázala se mimo jiné na vysvědčení. Je pravda, že skvělým vysvědčením se u Alberta ve škole chlubilo více mladíků, jen jeden z nich však pohnul světem. V jakékoliv době, dnes či za časů Einsteina, bylo školní vysvědčení považováno za důležitou listinu, která se schovává v rodinných sekretářiích. Důvodem není pouze to, že jde o listinu vydávanou státem, ale proto, že jde o vyprávění o úspěchu uplynulého období. Nebo neúspěchu. A protože člověk je nastaven na chování v jednoduchém systému trestu a odměny, funguje i vysvědčení coby cukr nebo bič.

Přeborníkem pro podporu tvrzení, že na vysvědčení vůbec, ale vůbec nezáleží, byl génius v jiném oboru: spisovatel Bohumil Hrabal. Kdykoliv se ve svém díle zmiňuje o škole, pak je cítit utrpení. Školní časy mladý Bohumil nesnášel, většinu vyučovacích hodin snil, nebo z nich rovnou utekl. A na vysvědčení to bylo pochopitelně znát. V brněnském gymnáziu, kam chodil jistý čas a bydlel u babičky, to schytl hned v primě se vši parádou. Na výročním vysvědčení dostal šest nedostatečných a „zákonné mravy“, čili něco jako dvojku z chování. Francin, Bohumilův nevlastní otec, proto usoudil, že zahálka u brněnské babičky musí skončit a další ročník už pokračoval v Nymburce, kde v pivovare bydleli rodiče. Zlepšení se však nedostavilo. Bohumil propadl v kvartě a nedostatečnou si přinesl z předmětu, ve kterém později vynikl nade všemi - z českého jazyka. On to měl pan Hrabal s formálním vzděláváním vůbec podivné. Po gymnáziu vystudoval ještě práva, kterým se nikdy nevěnoval. Vše, co tento nesmírný vzdělanec uměl, se naučil sám.

1

1

1

1

5

LEDEN V DRUŽINĚ

V lednu jsme se sešli ve škole opět v omezeném počtu a s mnoha opatřeními. Zpěv máme nadále zakázaný, ale my jsme si hudební výchovu zpestřili i bez něho. Poznávali jsme pohádkové písničky podle jejich melodie a poté jsme je přiřazovali ke správnému názvu pohádky. Luštili jsme křížovky, kvízy, přesmyčky a hádanky, seznámili jsme se s Orffovy nástroji, na které jsme si mohli také zahrát.

Dále jsme si zrealizovali projekt „přezimující ptactvo“. Poznávali jsme zbarvení a zpěv jednotlivých ptáků, vytvořili jsme si krásné zimní dekorace - ptáčky z vlny, krmítko - koláž, dále jsme připravili závěsná krmítka, která jsme roznesli po stromech a keřích v areálu školy.

A protože nám zima v lednu opravdu přeje, mohli jsme se pěkně vyřadit na kopci a vyzkoušet si některé zimní sporty, které byly dalším naším tématem.

Hudební nástroje - hádanky

Tohle je velký elegán, který miluje černou barvu.

Zvláštností je jeho křídlo, ale létat bohužel neumí.

Tento elegán má rád dobrou společnost. Má tvar obráceného písmene „S“ a k hraní potřebuje lidský dech a dírky s klapkami.

Natahuje se jak housenka a ve svém oblékání se trochu opičí po klavíru.

Tento hudební nástroj si rád hraje s dětmi. Jeho tvar připomíná dětskou hrkačku.

Tento nástroj je velmi podobný kuchyňským pokličkám.

Tento hudební nástroj rád vysedává na klíně u táboráku, kde se opékají vuřty. Svědčí o tom jeho oblá postava a dlouhý krk.

Tato slečna je příbuzná s bubínkem, Ale chce být víc slyšet, a proto se ještě ozdobila talířky.

U tohoto nástroje je typický tvar trojúhelníku a krásný jemný zvuk.

Uhádli jste?

Pomůcka:

(klavír, harmonika (akordeon), kytara, saxofon, rumba koule, tamburína, triangl, bubínek, činely)

FOTOGALERIE:

NEPŘEHLÉDNĚTE:

Ptá se otec na třídní schůzce: „Je to pravda, že náš syn mívá originální nápady?“ „Ano,“ přisvědčuje učitel, zejména v pravopisu!”

„Pane učiteli, píše se po R vždy tvrdé Y?“ „Ne. Například ve slově 'trouba' se po R píše O!“

Š

Mezi pubertáky: „Ty vado, to byl včera u nás šrumec, náš pes Gaston mi sežral vysvědčení!“ „A cos mu udělal?“ „Za odměnu řízky.“

O

Pepíček, celý bledý, přijde do lékárny: „Máte nějaké prášky proti bolesti?“ „A co tě bolí, chlapečku?“ „Ještě nic, ale tatínek si právě prohlíží moje vysvědčení!“

T

Povídá učitel žákovi při předávání vysvědčení: „Raději jsem ti dopsal na zadní stranu vysvědčení i telefon na Linku bezpečí.“

E

Otec k synovi: „Dokážeš si představit, kolik mně stojí tvoje studium?“ Syn: „Ano, a proto se snažím učit co nejméně!“

Omylem spadne paní učitelka do pekla. Celá bezradná chodí, bloumá, až najde nenápadný koutek, kam se uchýlí, v klidu sedí a mlčky pozoruje celé dění. V tom přijde na kontrolu sám Lucifer. Když spatří paní učitelku, zděšeně se ptá: „Ženská, co vy tady děláte, vy patříte do nebe a tady je peklo!“ „To je peklo?“ diví se paní učitelka, „a já myslela, že je velká přestávka!“

K

Student skládá zkoušky. Profesor se ptá: „Co nejvíc způsobuje pocení u člověka?“ „Vaše otázky,“ odpovídá student. "

redakce

Odkazy:

www.i-creative.cz

mimibazar.cz

<http://www.icej.cz/>

novinky.cz

www.veskole.cz

www.google.com

ŠKOLNÍ
ČASOPIS ROKU
2015

KVALITNÍ ŠKOLNÍ ČASOPIS
ABECEDA, O. S., 2012